

Forsvarsministeren på Folk & Forsvars sikkerhedskonference:

Jeg er optimist med hensyn til Afghanistan

Af Claus Arboe-Rasmussen - Foto: Michael Stub

"Samtænkning = smart tænkning" var en temaoverskrift, der direkte appellerede til forsvarsminister Gitte Lillelund Bech (V), da hun indledte Folk & Forsvars sikkerhedspolitiske konference på Christiansborg. Ministeren er nemlig stor fortaler for samarbejde på flere niveauer såvel i de internationale som nationale udfordringer.

- Samtænkning betyder at få alle aktører med. Alle ved, at det er meget komplekse udfordringer at have

soldater ude i dag, men vi skal også have de civile støtter involveret. I Afghanistan er vi for vor egen skyld. Ellers ville Taleban få overtaget, og så får vi blot mere terrorisme. Vi bistår afghanerne, og de vil meget gerne selv have gjort deres land frit for terrorisme. Derfor skal vi blive bedre til at inddrage de civile kompetencer. Jeg er optimist med hensyn til udviklingen i Afghanistan for, for udviklingen er "serious but durable", som den øverstkommanderende amerikanske general McChrystal har udtrykt det, siger forsvarsministeren.

Ministeren stiller selv spørgsmålet, om vi nu har vundet krigen i Afghanistan, og henviser til de seneste måneders succes med samarbejde mellem allierede enheder og ANA, Afghanistans hær. Her foretog man angreb på Talebans højborg med stor succes. Men – understregede Gitte Lillelund Bech: Succe-

sen er først i hus, når afghanerne selv kan varetage sikkerheden i deres land, og der skabes tilstrækkelig sikkerhed til, at de civile genopbyggere kan rykke ind.

Samtænkning er smart tænkning

- Samtænkning er en stor nødvendighed og en meget stor udfordring. Tænk blot på, hvor svært det er at få en stor organisation til at samspille. Samtænkning i Afghanistan er en stor udfordring, da Afghanistan samtidig er et af verdens fem fattigste områder. For at samtænkning virker optimalt, skal vi tænke fælles og smart og forstå hinanden. Vi skal tage alle de ansvarlige og sætte dem sammen og træne dem i samarbejde. Det har Danmark med succes gjort før i Irak. Nu drejer det sig om i Afghanistan at få bedre kontakt til det civile system og får dem med på banen. Afghanistan er nemlig et farligt sted at være. De danske soldater skal skabe sikkerhed og overlade til de civile organisationer at arbejde med det, de er bedst til. Det kan lykkes, understreger ministeren.

Hun tilføjer, at Danmark i Helmand udøver samtænkning med de andre nationer med succes. Det sker gennem de lokalt oprettede Provinsiel Reconstruction Teams, hvor der også indgår civile rådgivere.

- Der er fremskridt at spore i Helmand trods mediernes negative dækning, siger ministeren. Vi har oprettet 40 % flere skoler i området end tidligere. Der er kommet 64.000 skoleelever til, og Danmark har selv oprettet to nye skoler og været med til at donere 40 mio. skolebøger. Derfor glæder det mig, at vi har fået oprettet et nyt tværministerielt samarbejdsorgan, der med en årlig pulje på 150 mio. kroner får indsatsområder både i Afghanistan, Østafrika og dele af det gamle Øst-Europa.

Men vi har brug for flere civile rådgivere til Afghanistan, så vi også kan få mere hjælp til det lokale civile administrationssystem. Det er en enorm opgave, vi ikke kan løse alene. Det kræver hjælp fra NATO, EU og FN.

For at lykkes i Afghanistan drejer det sig om altid at huske at tage tre par sko med. Et par støvler til brug i det militære, et par sandaler til brug overfor de civile, og et par pæne sko til de mere diplomatiske arbejder, sagde Gitte Lillelund Bech.

Helmand-planen bærer frugt

Ministerens inspirerende tale befordrede et spørgsmål fra salen: Hvornår Danmark trækker sig ud af Afghanistan?

Helmand 2010-planen indebærer tilgang af en afghansk bataljon til det danske område, som vi er i gang med at partner op med. 2011 bliver måske det år, hvor vi kan trække os lidt tilbage og overlade mere arbejde til afghanerne selv, men vi trækker os ikke ud. Og selvfølgelig har vi råd til at blive i Afghanistan.

Vi har slet ikke råd til at lade være. Det betyder måske, at vi andre steder, eksempelvis i Kosovo, skal begynde at frigøre os i takt med freden i området, fastslog ministeren.

Efter at have modtaget salens velfortjente applaus – og endog et kys på kinden til formand Frank E. Andersen – ilede Gitte Lillelund Bech videre til de første forhandlinger med partierne i Forsvarsforliget om de kommende svære dagsordener omfattende en besparelse på 4 mia. kroner på det danske forsvarsbudget.

Erling Christensen (tidligere kommitteret i Hjemmeværnet) t.v. – i snak med general Jørgen Lyng (tidligere forsvarschef)

Samtænkning er en forudsætning

Forsvaret skal lære at vinde via sine erfaringer med samtænkning mellem civile og militære aktører, sagde militæranalytiker, major *Esben Salling Larsen*, Center for Militære Studier, på Folk & Forsvars sikkerhedspolitiske konference.

Esben Salling Larsen henviste til den meget litteratur om begrebet samtænkning og til, at samtænkning er en forudsætning i moderne krigsførelse. Han mente, at dansk forsvar skal lære at tænke i større rammer.

- Vi skal samtænke for at vinde. Militære indgreb er ikke et mål i sig selv. De civile indgreb skal koordineres med de militære. Vi skal blive bedre til at beskytte det afghanske folk og "blive ven" med folket – også med oprørerne. Behovet for samtænkning udspringer i konkrete erfaringer, og vi skal blive bedre til erfaringsudveksling om internationale konflikter. Det er en klar oprørsstrategi at provokere os, men vi skal lære at blive bedre til at reagere på den, sagde Esben Salling Larsen.

Han berettede om en amerikansk Boyd-model opkaldt efter en amerikansk flyver, der med udgangspunkt i oprørsbekæmpelse under Vietnam-krigen havde opstillet denne model. Først *observerer* du. Så *orienterer* du dig. Så *beslutter* du dig, for endelig at *handle*. Men processen er kontinuerlig.

Esben Salling Larsen understregede, at Danmark – og Forsvaret – skal lære at bevæge sig fra fredstidslæring til krigstidslæring og retur, og i denne proces lære at vinde. Vi må ikke isolere os fra lokalbefolkningen. Hans konklusion er "at tænke sammen er at lære sammen" og derved opnå "smart samtænkning".

Militæranalytikerens indlæg medførte selvsagt en del bemærkninger, bl.a. fra forsvarsstabschefen, general Bjørn Bisserup, der fastslog, at Danmark først nu efter et langt forløb er ved at få fat i samtækningsbegrebet via oprettelsen af et nyt tværministerielt organ.

Amputeret paneldebat

Den tilrettelagte efterfølgende politiske paneldebat over temaet med fem forsvarspolitikere blev desværre præget af mandefald på grund af et hasteindkaldt møde i Forsvarsministeriet om Forsvarets budgetunderskud.

Paneldebatten måtte komprimeres til kun to paneldeltagere, nemlig *Peter Juel Jensen (V)* og *Jørgen Poulsen (RV)* – men spørgelysten blev ikke begrænset af den grund.

I debatten efterlyste generalmajor *Niels H. Bundsgaard* – chef for Hærens Operative Kommando – flere civile rådgivere og mere engagement fra andre ministerier. Han stillede også spørgsmålet, om vore udsendte civile rådgivere har tilstrækkelige kompetencer.

Jens Hald Madsen, ny kommitteret for Hjemmeværnet, fastslog, at dette at vinde fred er at kunne se fremtiden, men at mange NGO-organisationer er bange for deres egen sikkerhed i Afghanistan. Han ønskede nedbrydning af den kulturelle mur mellem NGO'er og militæret.

Tidligere forsvarschef *Jørgen Lyng* stillede i et indlæg det lidt polemiske spørgsmål, om forsvaret skal klare de civile opgaver indtil der er skabt fred i et område.

Kontorchef *Rolf Michael Holmboe*, Udenrigsministeriet, orienterede om sin nye rolle i oprettelse af et Samtækningssekretariat i Udenrigsministeriet. Sekretariatet skal bl.a. bidrage til, at der udtages medarbejdere med de rette kompetencer til missionsområderne.

De to folketingsmedlemmer i panelet fastslog, at i samtænkning skal alle aktører samarbejde, men at samarbejdet hele tiden udsættes for nye udfordringer. De fastslog begge, at der skal mere gang i genopbygningsarbejdet i Afghanistan for at kunne vinde freden, og at vi ikke må svigte lokalbefolkningen.